

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo — Štev. pri čekovnem upravljanju — Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 10.—

953. — Štev. telefona 552. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 28. februarja 1922.

ŠTEV. 25.

Dr. Pless.

Proti moratoriju.

(Spomenica gospodarskih korporacij v Ljubljani.)

Takoj, ko so septembra meseca 1921 došle v javnost vesti, da namestna vlada po posebni naredbi odložiti plačila trgovskih obveznosti v inozemstvu z valuto visoke vrednosti, je trgovska in obrtniška zbornica vložila svoj protest pri finančnem ministru proti moratoriju v vsaki formi ter opozorila na veliko opasnost, koja od vsake take akcije preti našemu kreditu v inozemstvu, naši reputaciji, prestižu naše države in vrednosti naše valute. Faktum je, da so vesti same o odlaganju plačil v inozemstvu, ki so došle v druge države, takoj neugodno učinkovale. — Izzvale so nepoverenje ter povzročile slabo mišljenje v inozemskih ekonomskih krogih, škodile so kreditu naših industrijalcev in trgovcev ter naših novčanih zavodov. Vrednost našega novca je trpela. Akopram ne more biti dvoma o tem, da je inozemstvo nepovoljno in neugodno ocenjevalo že same priprave za odlaganje plačil v inozemstvu in akopram so se oglasili proti moratoriju v vsaki formi naši najodličnejši ekonomski zastopniki, akcija ni prestala, marveč se je dogodilo, da je vlada nedavno predložila Narodni skupščini projekt zakona o odlaganju povojnih trgovskih plačil.

Podpisane gospodarske korporacije, zbrane na konferenci dne 24. t. m. v Ljubljani, so soglasno mnenja, da ta zakonski projekt ogroža v težki meri najvažnejše gospodarske interese naše države, ter, da je cela ta akcija taka, da se je upravičeno bati katastrofalnih posledic za našo valuto, za naš ekonomski prestiž v inozemstvu. Opasnost obstoja, da v vezi z drugimi neugodnimi prilikami naše države odložitev trgovskih plačil napram inozemstvu z višje vredno valuto v opasni meri pripomore do poslabšanja našega gospodarskega položaja in naših valutarnih prilik. Podpisane gospodarske korporacije z vso odločnostjo svare Narodno skupščino pred sprejetjem kakoršnegakoli zakona, kateri omogoča tuzemskim debitorjem odložiti plačilo trgovskih obvez napram inozemskim kreditorjem. — Podpisane korporacije povdarjajo, da projekt zakona, predložen Narodni skupščini, po svojem bistvu tako raz gospodarsko kakor raz pravno stališče sojeno, pomenja moratorij (član I., član IV., član VIII. zakonskega projekta). Podpisane korporacije, preverjene o veliki opasnosti takega izrednega instrumenta v normalnih časih, nujno prosijo, da Narodna skupščina odkloni ta projekt, ter brez odloga poskrbi za to, da se o tem njenem sklepu informira oficijalno tuzemska in inozemska javnost. Naš celokupni gospodarski položaj ter osobito labilno stanje naše valute zahteva neodbitno, da takoj preneha v inozemstvu vsak vzrok nezaupanja v našo državo zbog priprave plačilnega moratorija v kakršnikoli obliki. Podpisane korporacije smatrajo, da je takojšnja odklonitev tega gospodarsko nesrečnega in zelo opasnega zakona tem bolj potrebna, ker pro-

jekt po celi svoji sestavi ne ustreza resničnim interesom naše trgovine ter je vsled kompliciranosti svojega ustroja praktično jedva provedljiv. Opozarjamo na to, da v členih V in VI ne vpošteva organizacije sodišč v vseh delih naše države ter da ima v členu IX. težko razumljiva in jako opasna določila, katera morejo omajati celo zaupanje v mobilijarni kredit. Za trgovsko firmo, koja bi se poslužila takega zakona, samo povzročila, ne glede na nesigurnost denarnega kurza v bodočnosti, efektivno tak gospodarski položaj, da bi bila prizadetim trgovskim firmam odvzeta vsaka možnost potrebne svobode v obratnih dispozicijah. — Podpisane korporacije so na stališču, da je osobito v mladi državi, kakor je naša, z vso skrbnostjo in čuječnostjo treba respektirati trgovinske obveze napram inozemstvu, da je čuvati z največjo skrbnostjo kredit in ugled države ter ustanov javnega značaja, kakor je Uprava fondova. Kadar so težave vsled izrednih prilik, kakor je hitro dviganje tujih valut, je pač upustno prizadetim firmam iskati samim ali po svojih organizacijah dobrotoljnega sporazuma z inozemskimi kreditorji, odločno pa je opustiti vsako državno akcijo, ako se noče rušiti državnega kredita in gospodarske veljave v inozemstvu. Država ne sme delati sile inostranskim kreditorjem za njihove zahteve napram naši trgovini.

Konečno opozarjajo podpisane gospodarske korporacije, da se naša javnost spriči odpora pretežne večine gospodarskih organizacij vse kraljevine proti odlaganju plačil ne more ubraniti utisa, da se tak zakon namerava z golj v korist manjšega števila firm, koje so vsled inozemskih kupčij zašle v težaven položaj. Opasnost obstoja, da tak utis poostri politična nasprotstva širokih mas volilcev proti naši trgovini in proti pridobitnemu življu naroda, ter sili te mase v radikalne političke struje.

Iz vseh teh razlogov podpisane korporacije z vso trdnostjo pričakujejo, da Narodna skupščina zavrne zakonsko predlogo o odlaganju povojnih trgovskih plačil ter naredi konec vznemirljivim, naš kredit težko prizadevajočim vestem o nameravanem moratoriju. Ako kedaj, velja sedaj za naše celokupno gospodarstvo, da je vsako nadaljnje vzdrževanje nesigurnega položaja izpodkopavanje in uničevanje našega gospodarstva. V tem primeru dejansko velja za odlaganje »Periculum in mora«.

V Ljubljani, dne 24. febr. 1922. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. Kmetijska družba za Slovenijo. Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju. Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani. Slovensko trgovsko društvo »Mercur« v Ljubljani. Zveza trgovskih gremijev in zadrug v Ljubljani. Pokrajinska zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Zadruga zveza v Ljubljani. Zveza slovenskih posojilnic v Ljubljani. Sindikat bank v Ljubljani. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

Schapirografske role.
THE REX CO., LJUBLJANA.

Izpremembe davka na poslovni promet.

(Konec.)

Ako se tekom kakega tromesečja stornira kaka izvršena kupčija in vrne sprejeta nagrada, mora davkoplačevalec to vrnitev sam označiti v svoji knjigi. Isto velja tudi za trošarinske pobotnice, kakor tudi za ves promet, ki je bil izvršen z državo in pri katerem je bil poslovni davek neposredno ob priliki izplačila pri državnih blagajni odračunan. Pobotnice državnih blagajn o neposredno plačanem prometnem davku, kakor tudi trošarinske pobotnice se mora priložiti kot dokumente prometni knjigi v dokaz, da se je na podlagi njih odbila vsota prometnega davka.

Na koncu vsakega tromesečja se mora knjigo zaključiti in najpozneje tekom prihodnjih 30 dni predložiti pristojni davčni oblasti predpisano prijavo, v katero se vpiše končno vsoto celokupnega, v gotovini in na kredit izvršenega prometa. Ob enem plača davčni obvezanec 1 odstotek od prometa, ki ga je izvršil v gotovini kot pripadajoči prometni davek. Pri izračunavanju davka se davčna osnova zaokroži tako, da se vsote do vstevši pol dinarja ne vpoštevajo, nad pol dinarja pa računajo za cel dinar.

Davkoplačevalci lahko pri plačilu prometnega davka za prvo četrtletje koledarskega leta zasigurajo davek za celo leto in dobijo s tem pravico, da jim ni potreba ob priliki predlaganja prijave za nadaljnja četrtletja plačevati vselej posebej pripadajočo vsoto, marveč se jim na podlagi četrtletnih prijav vpiše na dolg pripadajoči znesek davka in se obračun izvrši šele po preteku koledarskega leta na ta način, da plačajo razliko, ki je še potrebna.

Za osiguranje davka se mora položiti 50 odstotkov od štirikratne vsote tega, kar plača davčni obvezanec na podlagi svoje prijave za prvo četrtletje koledarskega leta. Davkoplačevalec ne dobi za položeno vsoto nikakih obresti, zato pa davčna oblast pri končnem obračunu tudi ne računa obresti na dolžno razliko.

Po preteku vsakega plačilnega roka morajo davčne oblasti ugotoviti, ali so vse pravne in fizične osebe, ki so obvezane po zakonu plačevati prometni davek, tudi v resnici predložile svojo prijavo in plačale davek. Osebe, ki bi tega prostovoljno ne storile, se v javnem razglasu ali pozove posamezno, z zagrozitvijo uradne ocenitve in kaznovanja v zmislu zakonitih določb, da tekom 8 dni predložijo svojo prijavo.

Davčne oblasti lahko zahtevajo kljub temu, da se davkoplačevalci, katerih letni promet je presegel 360 tisoč dinarjev, morajo prijaviti sami pristojnemu uradu, v zmislu člena 14 zakona o prometnem davku od obrtniških zbornic potrebne informacije, kdo da je dolžan ta davek plačevati. V takih zahtevah morajo davkarje označiti okoliš, ki spada pod njih krajevni delokrog, kakor tudi one kraje, v katerih se že po njihovi vednosti, nahaja kako večje podjetje. Zbornice morajo, v kolikor je to v njihovi moči, preko krajevnih

trgovskih organizacij oceniti in se staviti seznam družb, podjetij in tvrdk, ki imajo plačevati davek na podlagi knjige in označiti približno vsoto lanskoletnega prometa dotičnih tvrdk. Take sezname morajo zbornice sestaviti v najkrajšem času in jih poslati v prepisu davčnim oblastim. Vsako četrtletje se mora te sezname dopolniti z ozirom na izpremembe, ki so nastale v teku časa, in jih brez posebne zahteve poslati davčnim oblastim. Kjer pa imajo davkarje že uradne podatke o posameznih podjetjih in njih lanskoletnemu prometu, ki je bil ugotovljen od davčnih komisij — služijo ti podatki za davčno podlago pri odmeri prometnega davka. V takem slučaju se ne bo zahtevalo od zbornic poprej navedenih podatkov. Za take podatke se smatrajo v mestih nad 50.000 prebivalcev že izvršene cenitve davčnih komisij o bruto-prometu za leto 1921 na podlagi predloženih rednih prijav za davčno leto 1921/22 oziroma za leto 1922.

Ako davčna komisija ugotovi in nabere dokaze o tem, da se prijavljena vsota ne vjema z višino resnično opravljenega prometa, se pozove dotične davkoplačevalce in se zahteva od njih, da predložijo dokazna sredstva, to je knjigo o opravljenem prometu, katero morajo voditi, kakor tudi podatke iz ostalih trgovskih knjig, katere vodijo in s katerimi lahko dokažejo pravilnost svoje prijave. Ako se na ta način ugotovi, da je davčni obvezanec prijavil manj, nego znaša napravljen promet, ga oceni davčna komisija uradno. On pa izgubi pravico pritožbe. V vsakem ponovnem slučaju bo postopala davčna oblast proti njemu najstrožje v zmislu člena 12 in 13 zakona o poslovnem davku. Ako obvezanec ne predloži prometne knjige in drugih potrebnih podatkov, ugotovi davčni odbor sam višino izvršenega prometa. Taka ocenitev se smatra za konečno veljavno in se obvezanec obvešča o njih direktno s plačilnim nalogom. Plačilni nalog se izpolni na ta način, da se na njem naznači predpisana vsota in odračuna znesek, kateri odpade na podlagi podane prijave, tako, da je razvidna razlika, katero ima še plačati. Razen tega se mora v plačilnem nalogu naznačiti tudi, ali ima obvezanec pravico pritožbe ali ne.

Vsi ostali davkoplačevalci, to je družbe, tvrdke in podjetja, ki niso dosegle lansko leto 360.000 dinarjev prometa, vendar pa je bil njih promet nad 15.000 dinarjev, dalje vse svobodne profesije, brez ozira na višino prometa, morajo na podlagi javnega oklica predložiti davkarji prijavo o višini izvršenega prometa za leto 1921 z vsemi podatki, ki so za pravilno ocenitev in ugotovitev davčne podlage v svrhu odmere pavšala potrebni. Davčni odbori vzamejo za osnovo pri odmeri pavšala prometnega davka ugotovitve za davčno leto 1921/22 odnosno 1922. Pri tem se odbije vse kupčije, katere je obvezanec tekom leta izvršil z državo. Proti ocenitvi na podlagi pravočasno predložene prijave ima i davčni obvezanec i državni zastopnik pravico pritožbe. To pravico izgubi vsakdo, ki je zamudil rok za prijavo. Za zadnje četrtletje 1921 se

ima določiti pavšalni znesek prometnega davka sorazmerno na podlagi cenitve za leto 1922, ako ta pavšal še ni odmerjen in vplačan za to tromesečje.

Vsi oni, ki vršijo promet blaga in dela na drobno in katerih promet ne presega letno 15.000 dinarjev, kakor ribiči, krošnjariji, poulični prodajalci, izvoščki itd. plačajo ta davek obenem z ostalimi neposrednimi davki z isto prijavo pavšalno, kakor jim ga odmeri pristojni davčni odbor. Oni pa, ki vršijo take posle na podlagi enoletnih ali še krajših dovoljenj, morajo plačati davek za celo leto naprej obenem z ostalimi neposrednimi davki, ob priliki obnovitve ali nabave zadevnega policijskega dovoljenja.

Za poslovno dobo se smatra oni čas, v katerem je tvrdka odnosno podjetje v obratu. Za izvrševanje kontrole so v slučaju potrebe kompetentni izključno le šefi davčnih oblasti in se mora vsaka kontrola vršiti strogo v zmislu in v mejah samega zakona.

Trgovske, industrijske in obrtne zbornice so dolžne, da pomagajo predstojnikom davčnih oblasti pri izvrševanju njihovih dolžnosti in da na njihovo zahtevo podajo v vsakem posameznem slučaju svoje mnenje, v kolikor razpolagajo s potrebnimi podatki. Tozadevna mnenja pa imajo samo svetovalni značaj.

Pri kazenskem postopanju velja za Slovenijo s Prekmurjem za prometni davek oni postopek, ki je določen za osebne davke. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani bo samostojno v svojem delokrogu po upravnih potrebah določila, kateri davčni organi 1. stopnje imajo pravico kaznovanja.

S tem pravilnikom se razveljavlja poprejšnji pravilnik z meseca januarja 1921, razen seznama 10 odstotnega davka od vrednosti za uvoz luksuznih predmetov, ki se pobira tudi nadalje na carinarnicah.

Novi pravilnik ima povratno veljavnost od 1. januarja 1922 in se morajo njegove določbe uporabljati tudi na neizvršeno odmero za zadnje četrtletje 1921. Odmera, plačilo in zadolžitev prometnega davka, ki je olt izvršen za zadnje četrtletje 1921 do všteti 31. januarja 1922 na podlagi prejšnje uredbe in pravilnika, ostane nadalje v veljavi in se nanje določbe pravilnika ne morejo uporabljati.

Naša industrija mineralnih vrečev.

Znane so slabe razmere vseh naravnih mineralnih vrečev naše države, osobito pa v Sloveniji, med katerimi igra državna lastnina v Rogaški Slatini glavno vlogo! Pravcata gonja proti eksistenci vseh teh podjetij je zakrivila stagnacija, ki ne vlada v taki meri v nobeni drugi industrijski panogi! Uveljavila se je neznosna trošarina na mineralne vode v višini trikratne trošarine na vino, ki je onemogočila cel lanski obrat. Le preporno se je ukinila, kar pa širokim krogom nekdanjih konzumentov še danes ni znano. Šele s temi vrstami izrecno izjavljamo, da se je trošarina na mineralne vode odpravila, da je ni več.

Ta uspeh je pa žal le edini, kateri se je dal doseči. obstojajo pa še druge zapreke! Da bi se te odpravile ali saj ublažile, prosjajo ne le posamezna podjetja že 2 leti zaman, marveč tudi Savez kupališta, banja in mineralnih vrečev v Zagrebu, v katerem so zvezana vsa naša podjetja.

Instalacije vrečevskih podjetij imajo milijonske vrednosti, imajo pa za vzdrževanje velikanske izdatke ter plačujejo visoke davke. Pred vojno so podjetja razpošiljala nad 10 milijonov steklenic naravne in mineralne vode, danes pa je použitek v naši državi le še okoli 20%, kar povzroča brez izvoza velikansko nadprodukcijo 80% v vrednosti več kot 1 milijarde kron. Ta svota izpade pri izvoznih bilancih, kar bi ne bilo treba. Vsaka taka milijarda bi ojačila našo valuto, kakor tudi podjetja, ki so dobri davčni viri.

Gotovo niso predbacivanja, da je naravna mineralna voda za domači konzum predraga, neutemeljena, kajti lajik si misli: vodo dá čudotvorna narava brezplačno! Prav ima! Ako se bo pa potrudil in pregledal bilance raznih podjetij, se bo prepričal, da stane vsak liter take mineralne vode vsled velikih vzdrževalnih, amortizacijskih in investicijskih stroškov tudi tedaj velike vsote, ako bi se voda ne prodajala. Voda se mora črpati, da se ne zaduše vrečev, kajti voda je le tedaj dobra in enakomerne kakovosti, če izvira pristna. Izčrpavati se torej mora, ako se tudi izlije, izliva pa se sedaj več milijonov steklenic.

Prepričal se bo, da stane vsak liter vode podjetje najmanj 30 do 50 vin. — Voda naj bo cenena, osvežujoča pijača ne le za premožne sloje naroda, ampak bi morala biti kot nekdanj, tudi na mizi vsakega kmeta in delavca, dosegljiva tudi najrevnejšim ljudem! Naravna mineralna voda bi morala najti svoja pota v najzadnje vas naše države in se udomačiti posebno v pokrajinah, kjer primanjkuje dobre pitne vode, morala bi jo imeti vsaka gostilna, da bi pobijala s tem strašne posledice alkoholizma, morala bi biti pijača bolnikov in otrok! Zakaj pa je voda tako pretirano draga? Na to vprašanje odgovoriti je jako enostavno, i. s.: ena steklenica za 1½ l. stane danes 2 Din (to je najnižja cena, saj zahtevajo naše steklarne pod znamenjem visoke češke valute zanj že K 9.60, brez vsakih drugih stroškov), voda pa največ 1 Din 1½ litra. S tem denarjem morajo podjetja kriti vsa dela polnjenja, vso izgubo na steklenicah pri polnjenju, stroške snajzenja steklenic, zamaške, etikete, lepilo, slamo za vkladanje in zaboje, ki stanejo danes 25 komadov 35 K.

Ni treba biti strokovnjak, vsakdo lahko razsodi, da od 1 Din za 1½ vode ne ostane niti čistih 15 par, kar znesejo že investicijski in amortizacijski stroški!

Da stane embalaža s pripadki 90 odstotkov, najmanj pa 80 odstotkov, je nedvomljivo dejstvo, pri katerem je vsako drugo sumničenje neupravičeno! Torej ne stane 3 Din 1½ litra vode, ampak komaj 1 Din, ker se za prazne steklenice vrača dnevna cena. Seveda mora prekupee in gostilničar prevladati še stroške vozarine, vračanja steklenic in razne druge stroške na konzumenta. Popolnoma neupravičeno je, da se cena vode pretirava in na vsak način bi bilo kaznjivo, če bi se voda prodajala po višji ceni kot vino ali pivo, ker bi to oviralo vsak večji konzum in splošno uživanje vode. Zdravilna vrednost naravnih mineralnih vod opravičuje višje cene v primeri s pokalicami in sodavicami; v krajih blizu vrečev je tudi mineralna voda cenejša in ne presega teh cen, dočim je nekaj višja cena v krajih, ki so od izvirov vrečev oddaljeni, opravičena, vsled višjih vozarinskih stroškov.

Naravna mineralna voda, ki se je podražila le vsled dragih steklenic, pa ni sledila splošnemu podraženju življenjskih potrebščin, vsaj ne v isti meri, ker stane eno kurje jajce sedaj 3 dinarje, cel zaboje s 25 steklenicami mineralne vode z zabojem vred pa 25 jajc!

Židovsko-pesimistična struja spekulantov pregreši marsikaj, kar bi ne bilo treba, žal pa ni moči, katera bi temu pretiranju storila konec!

Podjetja mineralnih vrečev so v spoznanju, da je treba dočeti olajšave, da se vrne nekdanje aktivno stanje, posredovala pismeno in osebno pri pokraj. upravi, pri ministrstvih v Beogradu in izrazila svoje želje v spomenicah, katerih jedro podamo v sledečem:

Uvozna carina ni bila nikoli upravičena, povišala se je pa od 7 Din na 18 Din s 500% ažija na 100 kg, to je na 140 steklenic, torej za vsako steklenico čez 1 Din! O priliki privrednega sasetva za regulacijo uvozne carine pri carinski direkciji v Beogradu dne 6. 5. 1921 je delegat Saveza naravnih min. vrečev o tej zadevi temeljito poročal in prepričal na-

vzoče, da se povišanje carine ne more opravičiti, pač pa, da se mora ista ukiniti. Dokazal je s podatki nazodovanje vseh podjetij radi pretirane uvozne carine na steklenice, kar povzroča zaščito le enega podjetja, to je steklarne v Straži, v pogubo enajstim vrečevskim podjetjem.

Nazodovanje od 10 milijonov steklenic vode na 1 milijon je resen dokaz, da položaj ne dovoljuje eksperimentov, ker bi uničili svetovno znane nar. min. vrečev, kateri so postali, kakor kažejo bilance, vseskoz pasivni. —

Ista škoda zadene tudi produkcijo steklarn, ki dobavljajo sedaj le 1 milijon steklenic, mesto 11 milijonov. Delegat je na temelju izvirnih dokazov tudi poročal, da zaščitna carina za steklarne v Straži ni potrebna, ker se bavi ista z izdelavo manj vrednih steklenic za mineralne vode le tedaj, če nima naročil za steklarne izdelke fin. vrste, katera pa dobi takoj, ko se doseže v izozemstvo carine prosti izvoz. Ta carine prosti izvoz pa je steklarne industrija medtem že v polni meri dosegla.

Dokaz, da razpolaga to podjetje, ki ima ugodnejše delavske prilike, kot češke steklarne, z lastnimi rudniki, da ima torej lastni ceneni premož, da je doseglo najnižje tarife za uvoz surovin iz inozemstva se je sicer vzel na znanje, ni se pa oziralo na protest, proti pretirani zaščitni carini, ki izroča podjetja min. vrečev na milost in nemilost konjunkturi te steklarne, katera ne izrablja le to zaščito polno, marveč ima še priložnost izrabljati valutarne konjunktore, zvišavati cene brez kontrole na steklenice, s tem pa uničiti konzum min. vode in podjetja. Ta protest in predlog ukinitve ali vsaj znižanja se ni vpošteval, pač pa predlog delegata zastopnika tvornice v Hrastniku, nekega beograjskega eksporterja za zvišanje uvozne carine za 260%, kar je nečuvono.

Posledica tega je bila takojšnja razveljavila vseh naročil iz inozemstva, ker so odvzele podjetjem pretirane cene steklenic (prej 0.90, potem 1.95, 2.30, 3.10, letos še 4 K, 4.50, 5.20 K in sedaj 8.70 in 9.30 K v steklarni!), konkurenčno možnost za izvoz. Sledilo je tudi storniranje naročil iz tuzemstva, velika stagnacija in brezposelnost naših delavcev, ki so bili navezani na zaslužek pri naših podjetjih.

Popolno ukinitve uvozne carine na steklenice je torej eden najglavnejših faktorjev za doseg starih razmer. Regulacija cen steklenicam je edino le mogoča, če se ukinitve carine takoj uveljavi. Steklarna se danes temu ne bo protivila, ker ima ogromna naročila za inozemstvo in tudi za finejše vrste steklenih izdelkov za tuzemstvo. Uvozna zaščitna carina za finejše steklo naj se pridrži, ukine naj se pa carina na steklenice manjše vrednosti za podjetja mineralnih vod.

b) Ukinitve uvozne carine na zamaške. — Te zamaške uvozimo iz Španske. Ker se plutovina (Kork-eiche) v naši državi ne prideluje, je nujno potrebno, da se uvozna carina vsaj na zamaške za mineralno vodo takoj razveljavi.

c) Da se regulirajo vozarinski tarifi na državni in južni železnici: sedanji tarifi vsled tarifne izpremembe Min. saobr. z dne 21. 3. 1921 za sporožno mineralno vodo in prazne steklenice v povratku za najmanj 1.0 tisoč kilogramov od vagona po kl. B., za sporožno pošiljke praznih steklenic najmanj 5000 kg po kl. A. odgovarja.

Ker je vrednost mineralne vode, katera stoji pod vrednostjo navadnih drv, neprimerno manjša kot drugih tvarin, ktere imajo nižje tarife, je prosil Savez pri Min. saob. v osebno vloženi spomenici z 10. maja 1921 za znižanje tarifov, in sicer: za mineralne vode najmanj 10.000 kg na izjemni tarif po klasi C, za prazne steklenice v povratku C 5000 kg iz. tarif po kl. B, za prazne stekl. v povratku C, pod 5000 kg na izjemni tarif po klasi A, za prazne stekl. v povratku B. Le na podlagi takojšnje

uveljave teh izjemnih tarifov je povišanje domačega konzuma ter izvoza in uspešnega vračanja steklenic mogoča. Ta regulacija pa se zavlačuje že leto dni, če tudi je jako nujna. Kar se tiče sporožnega tarifa za kosovne pošiljke po sedaj veljavni klasi II, znaša vozarina za nad 300 kilometrov veliko več, kot stanejo voda in steklenica. Tarif za vračanje praznih steklenic onemogočuje vsako vračanje, ker stane vagon Rog. Slatina—Subotica čez 16.000 kron.

Velika ekonomska vrednost pa leži v tem, da se omogoči vračanje steklenic.

Revizija teh tarifov v prilogi podjetij je nujna.

d) Izvoz: ker imajo podjetja min. vod nad 4 petine nadprodukcije, je izvoz edino sredstvo za obstoj vseh podjetij. Glavni konzumenti nadprodukcije 10 milj. steklenic, torej 80 odstotkov so: Madžarska republika, Italija, deloma Avstrija in prekomorske države. Odpraviti se morajo zapreke zadnjih let in izposlovati takoj nove trgovinsko-gospodarske pogodbe. Odpraviti ali ublažiti se morajo v teh državah zapreke po uvožno-carinski zaščiti, istočasno pa se morajo regulirati tarifi na železnicah, ker bi bilo sicer delo polovično.

Uvoz inozemskih steklenic v svrhu polnjenja pri naših vrečevih, bi se pri carinarnah ne smel ovirati, pač pa izvrševati carine prosto, kakor tudi izvoz teh pošiljk, sicer bi bilo vse prizadevanje podjetij, da se stare zveze ponovijo, zaman.

Takoj, ko se to doseže, se bo povzdignilo obratovanje, trgovska bilanca postane za celo milijardo kron boljše, kar mora na našo valuto najlepše uplivati in tako bodo podjetja zanesljivi davčni viri države.

e) Ako se te želje uresničijo, se pri večjem obratovanju zmanjšajo obratovalni stroški, podraženje vode in steklenic čez normalne razmere se onemogoči, konzum v tuzemstvu se zviša in koristi ne bodo imela le podjetja, temveč v prvi vrsti narod, narodno zdravje, narodna morala in država sama, železnice, delavci in steklarne industrije.

Ker podjetja v teh svojih željah niso zahtevala nič neopravičenega ali pretiranega, je pričakovati, da se ministrstva in naši narodni poslanci za to, v skrajni sili se borečo stroko z vso vneto zainteresirajo in vse navedene želje takoj dejansko izpolnijo!

Uspeh mora biti poln in mineralna voda pride zopet v nekdanji sijaj v prid naroda, v prid države.

Državno zadržališče Rog. Slatina preneha biti skrbnik finančnega ministrstva. Moglo se bo sanirati samo in cvetelo bo kot nekdanj — kot biser svetovnih zdravilišč.

Brez uveljavljanja dokumentiranih zahtev, pa bi bile ve žrtve zaman. Zaman bi bila tudi nameravana brezprimerna žrtve, da se to državno podjetje razbremeni vseh posrednih in neposrednih davkov in bi bila v taki neenakosti vsa zasebna podjetja zelo prizadeta — tak eksperiment je torej že v sami misli nemogoč, dočim so vsi omenjeni predlogi izvršljivi v prid vseh podjetij in državi.

Zadeva naj se ne zavlačuje!

Ljubljanski veliki semenj.

Predpriprave za letošnji veliki semenj so se že pričele in sejmski urad ima z razpošiljanjem sejmskih redov in prijavnice, kakor tudi z informacijami strank polno posla. Urad je razposlal vabila k udeležbi kot razstavljalci ter sejmske rede na vse znane mu naslove industrijev, obrtnikov in veletrgovcev. Kdor bi ne prejel še tega vabila, naj se obrne z dopisnico, telefonično ali osebno na urad velikega semnja v Ljubljani, na sejmišču na Gospodarski cesti, kjer prejme brezplačno vse željene tiskovine, kakor tudi informacije. Mislimo, da ni treba vedno in vedno povdarjati, kako velike važnosti je vzorčni semenj v prvi vrsti za industrijo in obrt, nič manj pa tudi za veletrgovino. Lanskoletna velikaške kupčije razstavljalcev govore zadostno jasen jezik. Zato

naj nihče ne zamudi se pravočasno prijaviti sejmskemu uradu kot razstavljalca. Rok za prijavo poteče 15. aprila, vendar naj vsakdo v svojem lastnem interesu brez odloga vpošlje prijavnico sejmskemu uradu, ker se bodo te vpoštevale po zapovrstnem redu dohoda. Urad »Ljubljanskega velikega semnja« daje interesantom tudi rade volje vsa pojasnila, zadevajoča vzorčni semenj v Zagrebu, ki se vrši od 3.—15. junija t. l. ter ima tudi na razpolago zagrebške sejmske rede in prijavnice.

Izvoz in uvoz.

Izvoz konj. Iz Beograda poročajo, da je gospodarsko finančni odbor v seji 13. t. m. dovolil, da se more izvoziti iz Vojvodine v inozemstvo 10.000 lahkkih konj. Izvoz mora iti preko carinarne v Vezdanu. Obenem je bil dovoljen izvoz 2000 lahkkih konj in sicer preko sledečih carinarnic: Caribrod 150, Djevdjelije 300, Bitolj 100, Bakar 300, Gornja Radgona 250, Maribor 200 in Rakek 700. — Število konj v naši državi je znašalo 1. jan. 1921 skupno 1.057.500. Do sedaj se je izvozilo okoli 10.000 konj.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Spremembe v načrtu odgoditve inozemskih plačil. Pred sejo skupščine se je vršila 25. t. m. seja finančnega odbora, ki je nadaljevala razpravo o odgoditvi povojnih dolgov naših trgovcev napram inozemstvu in je bilo sklenjeno, da bo imel zakon od sedaj naprej naslov »Regulacija plačil«, k posameznim členom pa so bili sprejeti važni dodatki.

Oddelek francoskega konzulata v Ljubljani. Francoski konzul v Zagrebu g. J. De Berne-Lagarde, ki je prišel dne 25. t. m. v Ljubljano, da prisostvuje proslavi 300 letnice Molierovega rojstva v našem narodnem gledališču, je posetil tudi trgovsko in obrtniško zbornico. — Med drugim je poročal, da se v najnovjšem času otvori v Ljubljani oddelek francoskega konzulata. Francosko ministristvo zunanjih del je imenovalo šefom ljubljanskega oddelka, vicekonzula g. A. Flach. Oddelek bo sicer podrejen konzulatu v Zagrebu, ki se sedaj imenuje »Francoski konzulat v Zagrebu in Ljubljani«, opravljal bo pa samostojno vse funkcije konzulata. S tem je hotela francoska vlada ustreči v prvi vrsti našemu trgovstvu, kojemu bo konzulat z vsemi potrebnimi informacijami vedno na razpolago. Oddelek konzulata se otvori koj, ko se bodo našli primerni pisarniški prostori.

Ofertalna licitacija za veleprodajo soli v Sloveniji. Uprava državnih monopolov razglasa, da bo dne 18. marca 1922 druga ofertalna licitacija, na kateri se bo oddajala v zakup pravica veleprodaje soli v Sloveniji za dobo od dne 1. maja 1922. do vštete dne 31. decembra 1923. Ponudbe se bodo sprejemale in javno odpirale dne 18. marca 1922. ob enajstih pred posebno komisijo v pisarni uprave tobačne tvornice v Ljubljani. Ponudbe, ki bi dosepele, odnosno bile vročene po tem roku, se ne bodo odpirale in tudi ne vpoštevale. — Kavcijo, navedeno v licitacijskih pogojih, je položiti pri blagajni uprave tobačne tovarne v Ljubljani najkasneje do sedemnajstih dne 17. marca 1922. — Licitacijski pogoji, ki so izza prve licitacije deloma izpremenjeni, se dobivajo v pisarni oddelka za prodajo pri upravi državnih monopolov v Beogradu in v pisarni tobačne tvornice v Ljubljani.

Konjske sejme v Ljubljani je pokrajinska uprava radi slinovke uknila.

Obrt.

Obrtne šole v Črni gori. V Baru so otvorili te dni novo obrtno šolo.

Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolico naznaja, da se bo vršila v nedeljo 5. marca preizkušnja za pomagatce. Prijave se sprejemajo do 2. marca pri Karlu Kordelcu, Rimska cesta 5. Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

Denarstvo.

Prepoved prodaje valut. Finančni minister je potom generalnega inspektorata financ izdal naredbo, glasom katere je vsaka prodaja tujih valut privatnim osebam strogo zabranjena. Za poto-

vanje v inozemstvo si bodo morali poniki nabavljati določeno inozemsko valuto samo proti predložitvi potnega lista.

Brezvestna špekulacija proti 7% državnemu posojilu. Finančni ministristvo — Generalna direkcija državnih dolgov je opozorilo notranje ministristvo na brezvestno agitacijo proti 7% državnemu posojilu, ki ima namen, da bi mogli razni špekulanti pokupiti vse obveznice po malenkostnih cenah ter jih založiti pri Narodni banki s 6% obresti, dočim dobijo za obveznice 7%. Direkcija državnih dolgov naznanja prebivalstvu, da se bodo 15. marca t. l. izplačale vsem šestmesečne obresti za te obveznice, da more vsak obveznice založiti pri Narodni banki in vseg njenih podružnicah ter dobiti za vsakih 100 dinarjev posojilo 75 dinarjev po 6%, dočim mu nesejo obveznice 7%. Tako zasluži en procent. Januarja meseca se je pričela prodaja teh obveznic na borzi, da lahko vsak pozna vrednost teh obveznic in ve, po kateri ceni jih more prodati. Naj nihče ne veruje brezvestnim špekulantom ter jih takoj naznani oblastem, ki bodo proti njim postopale po zakonu. — Vsak naj obdrži te obveznice, ker jamčijo za gotov dohodek ter se morejo vedno spraviti v denar.

Pooblašene banke za promet z devizami in valutami. Finančni minister je za promet z devizami in valutami pooblastil še sledeče banke: Muslimansko trgovsko in obrtno banko, banko v Sarajevu, Sploš. obrtno banko v Karlovcu, Jugoslovansko Union-banko, podružnica v Skofji Loki, Zemaljsko kreditno-banko v Somboru s podružnicami v Kuli, Novem Vrbasu. Odžani in Batini, Izvozno prometno banko v Skoplju in Ljubljansko kreditno banko s podružnicama v Novem Sadu in Kranju.

Carina.

Izpremembe in dopolnitve v postopku z dvolastniki. Na podstavi člena 273. carinskega zakona in po zaslišanju carinskega sveta odločila je financa, da je člen 2. začasnega postopka o postopku z dvolastniki dopolniti tako-le: Carinarnice morajo odslej zahtevati od dvolastnikov, njih zadrugarjev in delavcev, da so opremljeni s svojimi fotografijami, ki morajo biti prilepljene na »prehodnicah« ter overovljene s carinarnično štampiljo.

Zlata pariteta za plačanje carine v Avstriji znaša od dne 26. febr. do dne 4. marca 1270 avstrijskih kron v papirju.

Promet.

Novi poslovni prostori na glavni poti v Ljubljani. S 1. marcem se preselila oddelek za sprejemanje brzojavk in javna telefonska govornilnica v novo adaptirane prostore v pritličju istega poslopja. Novi prostori se nahajajo v Prešernovi ulici, vhod bode pa iz veže poštnega poslopja. Sprejemanje brzojavk in telefonska služba se bode vršila neprestano, tako da strankam ne bo več treba po 20. uri se potruditi v II. nadstropje.

Znatno povišanje madžarskih železniških tarifov. Trgovinsko ministristvo je pozvalo za dne 24. februarja zastopnike gospodarskih krogov v Budimpešti k anketi, ki je imela razpravljati o povišanju železniških tarifov na madžarskih železnicah. Kakor poročajo listi, se tičejo povišanja tako tarifov osebnege, kakor tudi prtljažnega in tovarnega prometa. Za promet oseb je projektirano 100 odstotno povišanje, za prevoz prtljage pa 200 odstotno povišanje. Pri prometu tovorov znaša podraženje od 100 do 300 odstotkov. Posamezne tovore se bo uvrstilo v visoke tarifne razrede. Tako je za prevoz dragocenih metalov povišana tarifa za 1100%. Tudi razni drugi predmeti, kakor n. pr. drva, žito, sadje in premog se uvrstijo v višje razrede. Tarifna postavka za izvoz vina se poviša na 4.1% vrednosti. Za inozemski premog se poviša tarif od 3.9% na 9.4% vrednosti, za domači premog od sedanjih 8.4% na 20.7% vrednosti. Državne železnice upajo, da pridobijo na tak način za 4 milijarde čistege dohodka več nego do sedaj.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse svoje člane z ozirom na zakon o pobujanju draginje, naj imajo na vseh

prodajnih predmetih vidno označene cene ter naj ne iščejo pri prodaji prekomernih dobičkov. Glede zadnje točke pripominim, da imajo eventualne komisije, ki bi pregledovale v draginskih zadevah trgovske lokale, vedno pravico vpogledati tudi račune. Prekoračenje dovoljenega dobička kaznuje se najstrožje. — Načelnik Fr. Stupica l. r.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Gospodarsko zborovanje. Gospodarske korporacije v Ljubljani so imele na poziv trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo dne 24. t. m. pod predsedstvom zborničnega predsednika gospoda Ivana Kneza konferenco, katere so se udeležili zastopniki industrijalnih, združenih, kmetijskih, trgovskih, hranilničnih, obrtnih in denarnih organizacij. Po poročilu zborničnega tajnika gospoda dr. Frana Windischerja glede vladne predloge o odložitvi povojnih trgovskih plačil je bilo po obsežni debati soglasno sklenjeno, da se potom spomenice na merodajna mesta vložijo ugovor proti slehernemu odlaganju inozemskih povojnih plačil, ker bi vsak tak ukrep moral kvarno učinkovati na naš inozemski kredit in na našo valuto. Konferenca se je dalje pečala z vprašanjem davka na vojne dobičke za leto 1920, o katerem se čuje, da ga namerava finančna uprava v naši državi uvesti. Po izčrpnih razpravi, v katero so poleg predsednika gospoda Kneza, referenta gospoda dr. Windischerja posegli gg. dr. Basaj, ing. Šuklje, predsednik Dragotin Hribar, predsednik Ivan Frelih, zastopnik Kmetijske družbe ing. Lah, gg. Josip Lenarčič, Ivan Mohorič, Franc Stupica, Ivan Rakovec, Engelbert Franchetti, se je soglasno sklenilo, vložiti v posebni spomenici ugovor proti razširjenju zakona o davku na vojne dobičke na leto 1920 ter proti uvedbi 100 odstotnega poviška na vse direktne davke brez razlike. — Opozoriti je zlasti na visokost hišno najeminskega davka v Sloveniji. Spričo nameravane davka na premoženje po progresiji se je sklenilo zahtevati, da se da gospodarskim korporacijam prilika, zavzeti stališče proti takemu dalekosežnemu novemu davčnemu bremenu. Na konferenci je bil konečno sprejet predlog gospoda Rakoveca, ki se tiče obdačenja družb z omejeno zavezo.

Mednarodne razstave, ki se nameravajo prirediti to leto v Italiji, se bodo pričele prirediti vsled hude zime v mesecu maju in se jih bo tudi največ vršilo v tem mesecu. Mednarodni razstavniki semenj v Firenzi ter šest umetniških in kulturnih razstav, ki so temu semnju pridružene, (razstava antičnih knjig, ilustratorjev in dekoraterjev knjig, osobito fotografska izložba, knjigoveznaška izložba narodne kulture) se bo vršil na vsak način v času od maja do konca julija t. l.

Posredovalna pisarna v Londonu. Posredovalna pisarna v Londonu »Buyer's Bureau« izdaja list »Export Mail«, kjer se razglasa imena ter želje inozemskih kupcev. Za one, ki nameravajo stopiti v stike z angleškimi trgovci, je ta pisarna zelo priporočljiva. Naslov je: Export Mail Buyer's Bureau, London 54 a Long Acre.

Razno.

Zakon o zaščiti delavstva. Zakonodajni odbor je odobril načrt zakona o zaščiti delavcev, ki določa razdelitev podjetij po kategorijah, dalje delovni čas ter reguliranje dela ob praznikih. Za industrijska in rudarska podjetja je določen osemurni delavni čas; kot industrijska podjetja se smatrajo le tista, ki zaposlujejo najmanj 15 delavcev. Za ostala podjetja velja 8 do 10-urni delavnik; delovni čas v teh podjetjih določa ministristvo za socialno politiko v sporazumu z ministristvom trgovine in industrije po zaslišanju trgovske in obrtniške ter delavske zbornice. Poleg reguliranja delovnega časa odloča ministristvo za socialno politiko tudi o času odpiranja in zapiranja delavnic tako ob delavniških kakor tudi ob priliki raznih narodnih in konfesionalnih praznikov. Da se bodo mogle vpoštevati pri reguliranju delovnega časa krajevne potrebe in želje prebivalstva, skliče pokrajinska uprava v najkrajšem času zastop-

nike trgovske in obrtniške zbornice, dalje zastopnike delavskih organizacij kakor tudi druge zainteresirane faktorje, katerih naloga bo, da se izjavijo glede uvrstitve podjetij v kategorije, po katerih se ravna delovni čas, dalje, kako bi se v vsakem posebnem mestu moralo regulirati odpiranje in zapiranje obratov, dalje ob katerih narodnih in konfesionalnih praznikih, razen nedelje bi bilo potrebno popolnoma ustaviti delo v vseh podjetjih, dalje v katerih krajih naj bi se dovolil izjemno dnevni delavni čas ob nedeljah in končno, kako postopati tam, kjer so nedeljski ali prazniški semnji, ker zakon o zaščiti delavstva ne predvideva izjeme za dovoljevanja dela ob nedeljah v navedenem slučaju. V vseh večjih podjetjih ostane torej dosedanji osemurni delavnik neizpremenjen. Delovni čas se more podaljšati v rudarskih podjetjih dnevno za eno uro, a v drugih dnevno največ za dve uri, če se odloči 1/2 delavstva s tajnim glasovanjem za podaljšanje.

Kredit za eksplozivne sirovine. Vojnemu ministristvu je odobren kredit v znesku 8 milijonov dinarjev za nabavo sirovin za razne eksplozivne snovi, ki se izdelujejo v domačih tvornicah razstreliv.

Mednarodni kreditni zavod v Londonu. »Times« poroča, da bodo koncem tega meseca poklicani v London zastopniki Anglije, Francije, Belgije, Italije in Japonske, da se posvetujejo o izvršitvi memoranduma, ki je bil odobren od vrhovnega sveta v Cannesu. — Zborovanje naj bi sklepalo o ustanovitvi centralne mednarodne korporacije v Londonu v svrhu obnovitve obubožanih držav Evrope. Učastniki zborovanja bodo tvorili ustanovni odbor. Kot zastopnike se je do sedaj imenovalo: Lorda Inverforth in Sira John Ferguson za Anglijo; Sergeant-a za Francijo; Cattier-a za Belgijo; Conti-ja za Italijo; Okubo za Japonsko.

Dobava, prodaja.

Dobava železa. Ravnateljstvo državnih železnic v Sarajevu razpisuje ponovno dobavo Siemens-Martinovega železa raznih vrst. Pismene ponudbe je vložiti najkasneje do 8. marca t. l. do 10. ure dopoldne pri navedenem ravnateljstvu. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Tržna poročila.

Novi Sad. Dne 24. febr.: Cene nadalje polagoma naraščajo in notirajo: pšenica 1800 do 1820 kron, oves 1240 do 1260 kron, koruza 1350 do 1370 kron, moka št. 0 po 23.80 do 24 kron, štev. 2 po 22.80 do 23 kron, krušna 21.30 do 21.50 kron, otrobi 950 do 970 kron.

Zitne cene v Nemčiji. V Frankfurtu so bile dne 13. februarja tele cene (v markah za 100 kilogramov): pšenici od 975 do 985, rži 775, ječmenu za pivovarne od 850 do 860, ovsu od 700 do 710, argentinski koruzi od 800 do 810, moki št. 0 1300 do 1350, rženi moki od 950 do 975, otrobom 510 do 520, senu 350, slami od 120 do 130. Pšenica, ržena moka in otrobi z vrečami. Cene so torej ližje kot pri nas.

Seno in slama v Mariboru. Preteklo soboto so v Mariboru kupovali ozir. prodajali seno po 750 do 850 kron za meterski stot, otavo za 900 kron in slamo od 480 do 540 kron za meterski stot. — Blaga je bilo zelo malo in v kratkem času vse razprodano.

Beograjski trg. Posamezna živila imajo v Beogradu tele cene: (za kilogram): govedina 44, teletina 52, ovčje meso 64, svinjina 64 do 72, slanina od 72 do 80, mast 88, šunka 160, sveže zelje 12 kron. Jajca se plačujejo po 12 kron.

Vino.

Francija. Vinogradniki se boje, da je silni mrz zelo škodoval vinogradom. Cene so čvrste, kupčij malo. V Béziersu notirajo 7—10, odstotna vina 68 do 87 frankov, v Carcassone 68 do 98, v Narboni 67 do 93 frankov po hektolitru.

Grška. Kupcev malo, cene rastejo. **Avstrija.** Povpraševanje s strani trgovcev je v pričakovanju povišanja u-

vozne carine precej živahno, vendar so konzum od dne do dne manjša. V Nižji Avstriji se plača 600—700 K po litru za slabša, 800—900 K za boljša vina; za Gumpoldskirchner pa se plača 1400 K. V Burgenlandu je dosti vina po 500—600 K liter.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 149—151, Milan 1685—1710, London 1455—1465, Newyork ček 325—326, kabel 329, Praga 582—585, Pariz 2950—2960, Svica 6400—6450, Dunaj 5.25—5.30, Budimpešta 47.50—48; valute: dolarji 320—324.50, rublji 27—30, češke krone 575—585, napoleoni 1180—1190, leji 240—245, turške zlate lire 1250.
Jadranska banka 1100—1170.
Ljub. kreditna banka 925—926.
Slov. eskomptna banka 625.
Trbov. premogok. družba 1050—1100.
Beograd, valute: dolarji 81, marke 38, leji 61, levi 52, napoleoni 285; devize: London 362, Pariz 786, Zeneva 1600, Praga 145, Dunaj 1.31, Berlin 37.25, Milan 415, Budimpešta 11.90.
Curih, devize: Berlin 2.25, Newyork 5.11, Praga 9.05, Budimpešta 0.72, Zagreb 1.55, Varšava 0.13, Dunaj 0.10, avstrijske žig. krone 0.08½.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. **dobavlja ANTON RAVHEKAR**, Ljubljana, Pred Lkofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko

vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

IGRAČKE

kakor: miniat. pohištvu, emajlirano in politirano, tramvaje, avtomobile, tresine (za vožnjo), vozičke, keglje in kroglice
dalje vložene kasete, okvirje, mizice in stolčke za vrt, gostilne in vile, po naročilu tudi druge predmete dobavlja

Slavko Henč, tvornica igračk in les. predm.
Zagreb, Maksimirska Cesta 88.

Stolarna v Sodražici

(Slovenija)

priporoča svoje izdelke, kakor politirane gostilniške in kavarniške stole, vrtno in zaklopne stole, mize itd. itd. Ceniki na razpolago.

Najnovejši izvanredni svetovni izum!

CENTRA- blok, večni beležnik. Na njega se piše z nohtom, užigalico, zobotrebce, sploh z vsakim predmetom. Pisava izgine takoj, čim se dvigne list. Isti list je takoj zopet pripravljen za nove beležke.

„CENTRA“ obrat, **MARIBOR, Miklošičeva ulica šte. 2.**

Zastopniki se iščejo povsod.

Rofa pisalni stroj

je najtrpežnejši, najstabilnejši in najcenejši stroj brez barvnega traka in brez vzdrževalnih stroškov. Stroj je izdelan za slovensko, hrvaško in nemško pisavo.

Dobri zastopniki se iščejo proti dobri proviziji. — Jugoslovansko importno in eksportno podjetje: **Inženir Rudolf Pečlin**, Maribor, Trubarjeva ulica šte. 4. Telefon št. 82.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Vse vrste umetnih gnojil

ima vedno v zalogi po najnižji ceni

Anton Tonejc in drug, Maribor.

LOKOMOBILE

vseh jakosti, zajamčeno obrata sposobne, se takoj oddajo franko vagon Maribor. Stacionarna 10 13/18 HP Lanzova jaki tlak z nasičeno paro; stacionarna 26. HP z nasičeno paro, s stopnjato rešetko, izvlečnim cevnim kotlom, izdelek Badenia; skoro nova prevozna Wolfova vročeparna »Verbund« 165/200/225 HP, tipe NCFKG, zgrajena 1917, z izvlečnim cevnim kotlom, z ravno rešetko 13 atm., 1 zamašnjak levo 2100×350, 1 zamašnjak desno 2500×550. Jugoslovansko importno in eksportno podjetje **ing. Rudolf Pečlin, Maribor**, Trubarjeva ulica 4. Tel. interurb. 82.

Brzjavlj: Hedžet

Telef. št. 75.

Manufakturna trgovina na veliko

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

Posetite IV. mednarodni vzorčni velesojem v Pragi

od 12. do 19. sušca 1922.

Izvanredna prilika za navezovanje trgovskih odnosov z najbolj industrijno državo srednje Evrope. Nad 4000 razstavljalcev. Bogata ekspozicija čehoslovaških in inostranskih izdelkov.

Cena odznakov (z legitimacijo) 10 dinarjev. Dobivajo se pri konzulatu čehoslovaške republike v Ljubljani, Breg št. 8/I.

Izborna železniška zveza. Udeleženci velesojemja imajo na izkaz legitimacije in odznaka 33% popusta na železnicah v Čehoslovaški. Nakazovalnica stanovanj. Pospešno reševanje pasovnih zadev in 75% popusta pristojbin pri češkem vidiranju.

Posetite Prago, eno izmed najkrasnejših mest sveta.